

Fons Leonor Ferrer i Girabau

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència:

FLF (Fons Leonor Ferrer).

Nivell de descripció:

Fons.

Títol:

Leonor Ferrer i Girabau.

Data(es):

Inici de la col·lecció: 1894. Incorporació a ICGC: 2009. Al 2011 van incorporar-se 2 carpetes més.

Volum i suport:

29 lligalls (sobres) en 4 capsos. Documentació diversa: mapes, dibuixos, retalls de diari, correspondència...

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor:

Leonor Ferrer i Girabau.

Història del productor:

(Barcelona, 1 de juliol 1874-1953).

Originària del Poble Sec, la seva casa familiar estava al carrer Grasses, 10 (més tard Grasses, 14-18). Va obtenir el títol de mestra a l'any 1897 per Escola Normal de Mestres de Barcelona. Com que no es convocaven places de mestra, a l'any 1898 es presenta a les de telefonista i queda en primera posició. Així doncs entra a treballar a la seu de Barcelona de la *Compañia Peninsular de Teléfonos* (carrer d'Avinyó, 11-13). Gràcies a les seves aptituds pel dibuix es nomenada ajudant del cap de delineants Juan Marxuach.

Leonor Ferrer va ser la primera dona de l'Estat Espanyol en obtenir el títol oficial de delineació, expedit per la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País (1905). Molt dedicada també a

Parc de Montjuïc
08038 Barcelona
Tel. (34) 93 567 15 00
Fax (34) 93 567 15 67
icgc@icgc.cat
www.icgc.cat

l'ensenyament va impartir cursos de delineació a la Institut de Cultura de la Dona i també a la seva pròpia *Academia de Delineación para Señoritas*, ubicada al carrer Grasses.

A la mort de Juan Marxuach, el substitueix en el seu càrrec com a Cap de dibuix des de 1902. Va passar per diferents càrrecs liderant un departament de delineació fins a l'any 1931 que va deixar l'empresa, la qual havia esdevingut la companyia Telefónica des de 1924.

A l'any 1922, va començar la seva col·lecció de mapes de ciutats del món. Per aconseguir mapes d'arreu va enviar cartes a les ambaixades d'Espanya, demanant informació sobre d'on podria aconseguir mapes urbans de les ciutats on estaven ubicades. Moltes li van enviar com regals i d'altres no van ni contestar. Són aproximadament una trentena que ella mateixa va entelar i enquadernar.

Deixa la Telefónica a 1931 i el 13 d'abril de 1932 s'inscriu de nou a la borsa de treball de mestra de la Generalitat de Catalunya. Des de llavors i fins a la seva mort exerceix de mestra a Es Mercadal (Menorca), Formentera i Sant Antoni de Vilamajor (Vallès Oriental).

Història arxivística:

Documentació personal i professional de la delineant i mestra barcelonina Leonor Ferrer i Girabau (1874 - 1953) formada per làmines de dibuix i mapes realitzats en la seva etapa professional a la companyia Telefónica, i com a docent en diverses institucions. També conté documentació personal i correspondència.

A més, inclou la col·lecció de mapes impresos de ciutats de tot el món que va recol·lectar Leonor Ferrer a l'any 1922. Va arribar en carpetes separades per tipologies i mides. Aquests mapes van ser entelats i enquadernats per Ferrer. Aquesta col·lecció s'ha integrat a la col·lecció general de la Cartoteca. També conté algunes partitures.

Dades sobre l'ingrés:

Fons documental venut per la seva família (una neboda política i renebots) a la Cartoteca de Catalunya de l'Institut Cartogràfic de Catalunya el desembre de 2009. Al 2011, el seu renebot polític va fer un altre dipòsit.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut:

Fons documental personal guardat per la família com a testimoni de la seva vida professional. La major part del fons està compost per obra gràfica (dibuixos i mapes) i també materials relacionats amb l'ensenyament del dibuix tècnic: llibretes de notes, treballs dels estudiants, manuals, catàlegs d'instrumentació personal... Una petita part es correspondència professional amb les diferents

associacions amb les que va estar en contacte (*Telefónica, Asociación de Delineantes de España, Institut de Cultura de la Dona*).

També hi ha alguna correspondència personal, especialment interessant la mantingué amb la pintora Pepita Teixidor; i familiar durant la seva estada a Balears al llarg de la Guerra Civil. La seva afició a la música es testimonia amb unes quantes partitures musicals impreses de principis de s.XX, entre les que hi ha una obra de Pepita Teixidor. Hi ha una desena de fotografies, la major part de Leonor Ferrer.

Sistema d'organització:

S'ha realitzat un inventari organitzat per carpetes pel fons documental. Es va començar descrivint cada unitat d'instal·lació però, a mida que es va digitalitzant, s'estan descrivint els documents.

Pel que fa a la cartografia: una part de la seva obra manuscrita s'ha catalogat i es conserva a Reserva (RESM). La col·lecció factícia de mapes impresos de ciutats del món, es conserva amb les seves enquadernacions originals juntament amb el fons general de la Cartoteca (PLEGS).

Informació sobre avaluació, tria i eliminació:

No s'han eliminat documents.

Incrementos:

No es preveuen increments.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés:

Lliure accés.

Condicions de reproducció:

Llei de la propietat intel·lectual (1996).

Llengües i escriptures:

La majoria dels documents són en castellà i català. Hi ha una petita part de la correspondència en anglès.

Característiques físiques:

Documentació en paper impresa, manuscrita i mecanografiada. La major part és en castellà i català, amb una petita part en anglès.

Instruments de descripció:

Inventari publicat a la web de de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Una part dels mapes d'aquest fons figuren al catàleg general de la Cartoteca de Catalunya. La documentació digitalitzada està disponible a la Cartoteca digital.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia:

Per realitzar la seva biografia s'han consultat les següents fonts externes, a més del propi fons:

- Arxiu històric de la Ciutat de Barcelona: Fons Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona (AHCB2-279/F103.6C).
- Arxiu Nacional de Catalunya: Fons de la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País (SEBAP) (Fons ANC1-1114).
- «[Biografia de Leonor Ferrer]». Revista de la Asociación General Española de Delineantes, 1908, pàgines 3-6.
- «D.ª Leonor Ferrer». Feminal, 87, 28-06-1914, pàg. 398.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data:

Noelia Ramos Espinosa (Abril 2021).

Fonts:

Les fonts utilitzades per informar l'element de la història del productor. Són les que hem consignat a l'apartat de bibliografia.

Regles o convencions:

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció general d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.